

INTER-NATIONAL PARK

Thayatal Podyjí

**Národní park
od A do Z**

Na hranici mezi východem a západem, mezi rovinou a vysočinou, vytvořila jedna řeka svůj vlastní svět. Svět, který je dosud neporušený, ve kterém se příroda může nerušeně rozvíjet. Národní park Thayatal.

Až 150 metrů hluboko se Dyje zahloubila v geologickém podloží Waldviertelu. Na základě rozdílných tvrdostí hornin se vytvořily charakteristické údolní meandry, které dnes vštěpují obraz dyjskému údolí. Podél říčních zákrutů se táhne úzké ozubení rozličných životních prostor: Louky, svahové porosty, travní společenstva a skály poskytují prostor pro početné druhy vzácných zvířat a rostlin jako např. čáp černý, ještěrka zelená, kudlanka nábožná, výr velký, třemdava bílá nebo kosatec dvoubarevný.

Nepřístupnost a okrajová poloha k Česku ušetřily dlouhodobě údolí před lidskou činností. Jen tak mohlo být uchováno jedno z nejkrásnějších údolí Evropy ve své původní podobě. Vedle své působivé přírodní krajiny, fascinuje Národní park také svými hrady a ruinami i pověstmi, které jsou s nimi spjaty.

Národní park Thayatal je parkem hranic. Je branou mezi mírnou, jemnou pahorkatinou Weinviertlu a původním, drsným a mysticky-půvabným Waldviertlem. Je částí regionu Retzer Land a Znojemska. Park přesahuje hranice. Neboť příroda je na obou stranách Dyje stejně cenná a hodna ochrany.

Definice

Světová ochránářská organizace označuje jako Národní park přírodní území, ve kterých ekologická nedotčenost ekosystémů bude pro žijící i budoucí generace uchována, využívání, která odporují ochránářským cílům budou vyloučeny, a tím tvoří základ pro duševní, vzdělávací, výzkumné a rekreační nabídky pro návštěvníky. Všechny cíle a opatření musí být šetrné k životnímu prostředí i přírodě.

V Národních parcích nesmí dojít k trvalému hospodářskému využití přírodních zdrojů. Možnosti zásahů připouštějí tvůrci zákonů a světová ochránářská organizace jen tehdy, jestliže opatření slouží cílům ochrany právě toho území.

Obecné cíle našeho Národního parku:

- ▶ uchovat a dále rozvíjet zvláštnosti přírodního prostředí jakož i podporovat druhovou rozmanitost a autoregulaci;
- ▶ odstranit a oslabit negativní vlivy minulých a současných lidských zásahů, zejména v lesích a na řece Dyji;
- ▶ nabídnout přírodu a rekreaci;
- ▶ pozvednout životní úroveň obyvatel regionu i návštěvníků Národního parku a tím přímo i nepřímo zlepšit hospodářskou situaci v oblasti;
- ▶ výzkumem prohloubit poznatky o souvislostech přírodních koloběhů a vědeckým pozorováním prověřit působení navržených opatření;
- ▶ v budoucnu vystupovat na veřejnosti více jako SPOLEČNÝ NÁRODNÍ PARK dvou států.

Co se dosud událo

Předchůdci Národního parku Thayatal byly přírodní rezervace Thayatal I a Thayatal II, které byly zřízeny roku 1988, případně 1991.

Od roku 1984, kdy se s pomocí městských zastupitelů Hardeggu a občanské iniciativy k zachování Thayatalu podařilo zmařit vodní dílo na Býčí skále, zaujímá ochrana přírody v Thayatalu důležitou pozici.

Zřízení Národního parku Podyjí v roce 1991, krátce po pádu "železné opony", bylo dalším důležitým krokem k zachování přírody a krajiny Thayatalu. Podpisem mezi spolkovou vládou a zemí Dolního Rakouska byl Národní park roku 1997 zřízen a účinkem smlouvy dne 1. ledna 2000 vyhlášen.

V létě 2001 zjistili experti Světové ochrannářské unie, že Národní park Thayatal naplňuje podmínky mezinárodních kritérií pro Národní parky. Mezinárodní uznání parku následovalo dne 18. dubna 2001.

Přeshraniční spolupráce

Do pádu "železné opony" v listopadu 1989 byla Dyje hranicí mezi západem a východem. Avšak příroda a ekosystémy neznají lidmi stanovené hranice. Státní hranice v polovině řeky nedělí žádné přírodní životní prostory, rozděluje pouze státy.

K účinné ochraně přírody je přeshraniční spolupráce nutná. Již před vznikem Národního parku Thayatal podepsali oba ministři životního prostředí obou zemí a Zemský hejtman Dolního Rakouska deklaraci o přeshraniční spolupráci. Tato smlouva je základem pro budoucí společný vývoj tohoto cenného přírodního území na dřívě tak přísné hranici.

K jednání o důležitých otázkách oboustranných zájmů existuje bilaterální komise, která je sestavena ze zástupců příslušných ministerstev a oddělení ochrany přírody, správ Národních parků a Rad parků.

Důležitá témata přeshraniční spolupráce jsou

- ▶ koordinace managementu přírodních území
- ▶ společná pravidla pro rybářství a regulaci lovu zvěře
- ▶ jednotná nabídka pro turisty
- ▶ účinný dohled a minimalizace rušivých vlivů na přírodu

Neboť Národní park má být jeden společný celek.

Management a managementové plány

Správa Národního parku řídí své úkoly podle pravidel určitého plánu. Tento plán, v naší tržní době označovaný jako managementový plán, má dvě části.

Desetiletý managementový plán předkládá dlouhodobé cíle a vize. Tento koncept byl vypracován společně se správou českého Národního parku Podyjí. Neexistuje však mnoho přeshraničních chráněných území, které zpracovaly v tak krátkém čase společný managementový plán.

Dlouhodobé cíle budou převedeny do ročních managementových plánů. Tyto roční plány, ke kterým musí svůj souhlas vyslovit také Rada Národního parku, předkládají exaktně opatření pro managementy přírodních území, pro návštěvníkový provoz, pro informace a pro doporučená technická opatření.

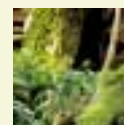
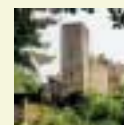
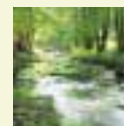
Zonace

Zonace Národního parku má pomoci jasně uspořádat opatření ochrany přírody a návštěvníkého provozu. Rakousko vymezilo v Národním parku Thayatal tři zóny:

- ▶ přírodní zóna, ve které je trvale až na 90% celkové plochy zakázán jakýkoliv hospodářský zásah.
- ▶ přírodní zóna s managementovými zásahy, ve kterých smějí být i v budoucnu prováděny na lukách a na strukturálně bohatých lesních okrajích přírodě šetrná opatření, jako např. kosení luk.
- ▶ vnější zóna se stavbami jako ruina Kaja, pro zajištění stávajícího stavu obdobných objektů.

S tímto vysokým podílem zajištění jádrové přírodní zóny získává Národní park Thayatal přinejmenším ve střední Evropě vrcholnou pozici.

Návštěvníci Národního parku mají přístup po značených cestách. Avšak ne všechny oblasti budou stejnoměrně zpřístupněny. Neboť příroda potřebuje také oblasti klidu.

Důležité odkazy:

► Správy Národních parků

Nationalpark Thayatal GmbH
A-2082 Hardegg 55
T ++43(2949)7005
office@np-thayatal.at
www.np-thayatal.at

Správa Národního Parku Podyjí
CZ-66901 Znojmo, Na Vyhliďce 5
T 00420-624/22 67 22
info@nppodyji.cz
www.nppodyji.cz

► Informace pro návštěvníky

Retzer Land
A-2070 Retz, Althofgasse 14
T ++ 43(2942) 200 10
office@retzer-land.co.at
www.retzer-land.co.at

Tourismusverein Retz
A-2070 Retz, Hauptplatz 30
T ++ 43(2942) 27 00
tourismus@retz.at
www.retz.at

► Hraniční přechod Hardegg

Otevřeno od 15.4.-2.11. od 8.00 do 20.00 hodin
pro pěší a cyklisty, kteří nepotřebují vízum ani pro A ani pro CZ.

► Hraniční přechod Mitterretzbach

Otevřeno celoročně od 6.00 do 22.00 hodin.
Osobní automobily odbavení pro všechny občany EU, Čechy a Slováky. Kromě toho pro pěší a cyklisty, kteří nepotřebují vízum ani pro A ani pro CZ. Autobusy zde neodbavují !

Nezapomeňte platný cestovní pas !

Putování Národním parkem

Národní park se chce svým návštěvníkům ukázat ze své lepší stránky. Pro to potřebujete zejména jedno. Čas. Několik tichých minut pozorování přírody je podstatným obohacením Vašeho putování Thayatalem.

Síť turistických cest Vás na rakouské a na české straně přivede k nejkrásnějším místům Thayatalu. Tento cestní systém bude v příštích letech rozšířen a přizpůsoben potřebám přírody a návštěvníkům. Cesty byly právě částečně opraveny a budou v průběhu udržovány.

Od roku 2001 jsou Vám k dispozici:

- Thayatalweg 1 / 1A
- Einsiedlerweg 2
- Hardegger Rundwanderweg 3 / 3A
- Merkersdorfer Rundwanderweg 4

Přes Hardegger Thayabrücke máte napojení na českou síť turistických cest. Podrobnější popis tras vyhledejte prosím v našem Turistickém průvodci.

Cyklistické trasy existují výhradně v českém Národním parku Podyjí. V obou Národních parcích není dovoleno sjíždění Dyje na lodích.

Prosíme, dbejte pravidel Národního parku !
Příroda to potřebuje !

Máte-li potřebu odborné interpretace přírodních fenoménů, pak Vám školení průvodci vysvětlí, proč je Thayatal tak cenný, aby byl jako Národní park trvale chráněn. Detaily k tématu se dozvíte v našem informačním listu.

Národní parky Rakouska

Stálým úkolem se stalo průběžně chránit Nationalparks Austria - vybraná, reprezentativní území v Rakousku, od nejvyššího vrcholu Rakouska Großglockneru - až k nejnižším rovinám na maďarské hranici. To znamená zajistit a podpořit průběh přirozeného vývoje a vědomě zvrátit lidské využívání přírodních zdrojů. Tak by mohly budoucí generace zdědit kus neporušené nebo dokonce i divoké přírody.

Nationalpark Hohe Tauern
je v zemích Kärnten, Salzburg a Tiroly s 1.800 km² největším chráněným územím střední Evropy. Divoká příroda vysokých hor s jejími ledovci, horskými jezery a početnými vrcholy a sedláky staletí udržovanou krajinou tvoří jedinečnou harmonii. Nejvyšší hora, nejmohutnější vodopád, nejdelší ledovec: Národní park superlativů.

Nationalpark Oberösterreichische Kalkalpen
uchovává největší neosídlené lesnaté pohoří s nejdelším původním říčním systémem Východních Alp. Reichraminger Hintergebirge a Sensengebirge jsou domovem tetřeva a tetřívka, dvou silně ohrožených druhů.

Nationalpark Donau-Auen
je často srovnáván s ekosystémy tropických lesů. Dynamika lužní krajiny je zde ještě neporušená, střídání ukládání a transportu naplavenin je ještě aktivní. Voda v této krajině je všudypřítomná. Avšak nikoliv zastavena hrázemi, ale stále volně proudící.

Nationalpark Neusiedlersee- Seewinkel
je mozaika rozličných životních prostor, vodních ploch, rákosových pásů, slaniskových louží a cenných luk. Je neopomenutelným místem zastavení při tahu ptáků z Evropy do Afriky. Tah hus na podzim je jeden z grandiózních podívaných na tomto západním stepním jezeře Evropy. Společně s maďarským Národním parkem Fertő Hanság zde vznikl roku 1993 první přeshraniční park Rakouska.

Příroda prosí o Vaši ohleduplnost a klid !

- ▶ Chodte pouze po značených cestách!
- ▶ Vjezd jízdním kolům a jiným vozidlům není dovolen!
- ▶ Psi smějí být vedeni pouze na krátkém vodítku!
- ▶ Dbejte zákazu vstupu na louky!
- ▶ Stanování a rozdělávání otevřeného ohně je zakázáno!
- ▶ Vaše odpadky vezměte, prosím s sebou!
- ▶ Trhat rostliny a sbírat houby není dovoleno!
- ▶ Sjíždění řeky Dyje na lodích není dovoleno!

V Národním parku Thayatal žije mnoho vzácných a plachých zvířat! Pouze jestliže budete dodržovat pravidla, mohou si zvířata navyknout na přítomnost lidí.

INTER-NATIONAL PARK *Thayatal* *Podyjí*

A- 2082 Hardegg 55
T +43(2949)7005
F +43(2949)7005-50
office@np-thayatal.at
www.np-thayatal.at

Vlastnická práva: Nationalpark Thayatal GmbH, A-2082 Hardegg 55
Redakce: R. Brunner, Ch. Übl
Fotografie: Nationalpark Thayatal, NÖ Landesregierung, BirdLife
Sestavil: Kroiher-Spitzer- Werkbewerkstatt, Retz
Tisk: Hofer, Retz
1. Vydání: srpen 2001
Překlad: J. Krejčí

Vytištěno za podpory

